Година I. Варна, 1 Януарий 1928 год. Брой 9.

ВАРНЕНСКИ КОРЕНЯКЪ

Органъ на Културно-Просвѣтното Икономическо Дружество „Варненски Коренякъ"

Броя 2 лв. | Год. абонаментъ 20 лв. Излиза ежемесечно. | Редакция и администрация въ клуба — Варна, ул. „6 Септемврий" № 33. | Обявления се приематъ по споразумѣние. | Броя 2 лв.

МЛАДЕЖИТѢ.

Младежитѣ въ културно-просвѣтното икономическо д-ство „Варненски Коренякъ" сж младитѣ дейци, които се подготвятъ да замѣстятъ постепенно ония, които сж положили основа на Д-вото съ единъ възвишенъ идеалъ: управление на стопанската ни община отъ кореннитѣ жители! Имайки предвидъ тоя идеалъ, младежитѣ, въодушевени отъ тоя благороденъ духъ, ще почерпятъ поука отъ борбата на другитѣ постари членове на Д-вото.

Съчетани въ едно: опитностьта на еднитѣ и младежки жаръ на другитѣ, кореннитѣ жители работейки системно, упорно и искренно, ще изпълнятъ своя дългъ къмъ себе си и къмъ родния си градъ. Младежитѣ въ Д-вото ни, за които има обширно поле за работа, за дейность, сж залога на бждащето ни. Цельта на Д-вото ни е идейна, не е партизанска. Тя е въ общинската стопанска политика. Д-вото ни е погребало партизанщината, демагогията, и като така, младежитѣ въ това отношение трѣбва да се възпитаятъ и да съзнаятъ, че идеалътъ ни ще се постигне само тогава, когато и младежитѣ, обладани отъ чиста и дълбока обичъ къмъ родния си градъ, и привърженици искренни на култивираната идея, ще се предадатъ всецѣло на работа между кореннитѣ жители за разпространение цельта на Д-вото ни, на което тѣ сж младитѣ членове. Тѣ не трѣбва да сж въ бездействие, равнодушие и безразличие. Повелителенъ дългъ имъ се налага по-често и близко да общуватъ съ гражданитѣ, кореннитѣ жители и само съ подобно общуване ще имаме единъ осезателенъ резултатъ, който се желае отъ всички ни, и който Д-вото ни има предвидъ. Тепърва младежитѣ трѣбва да водятъ съ младежки жаръ и енергия борбата, поета отъ всички ни за достижение възвишения ни идеалъ. Борбата трѣбва да се води и отъ младежитѣ—нашето бждще—съ неотслабваща енергия, съ пламененъ ентусиазмъ до пълна побѣда; борбата да се води постоянно, смисленно и добре организирана, следователно, за тая борба отъ нашитѣ младежи се изисква упорство, трудъ и себеотрицание, търпение и вѣра въ положителния резултатъ, Д-вото ни ще отдаде всекиму заслуженото. Ние *твърдимъ* и сме *увѣрени*, че, рано или късно, нашия идеалъ ще се осжществи, ако дейностьта на по-старитѣ въ опитность и мждрость и на младежитѣ въ младежки жаръ и енергия се съгласуватъ въ водение борбата, безкористно, честно, искренно, безъ всѣкаква партизанщина и демагогия—отровни елементи на стопанската ни община. Ето защо, ние отправяме зовъ къмъ младежитѣ да съзнаятъ, че тѣ сж сжщо членове на Д-вото ни, че тѣ се подчиняватъ на устава, че тѣ не могатъ да водятъ борбата самостойно безъ съгласувание съ насоката, която имъ се дава отъ устава и добреразбранитѣ интереси на Д-вото ни, които се свеждатъ къмъ едно — достижение на благородния ни идеалъ! Ние зовемъ младежитѣ — коренни жители — въ името на свѣтлия ни, възвишенъ идеалъ, да се сплотятъ подъ величественото знаме на „Варненски Коренякъ", и съ въодушевлението на младежкия жаръ, горящъ въ сърцата имъ, съ будно съзнание за дългъ къмъ родния си градъ, къмъ Д-вото ни, да развиятъ широка дейность, съгласувана съ дейностьта на всички други, милѣющи за тържеството на свещенната идея, ратници безкористни на която сме всички организирани членове на Д-вото ни, вѣрвайки дълбоко, въ успѣха на борбата ни — сяйното бждще на стопанската ни община чрезъ управлението на кореннитѣ жители!

Жеко Ив. Жековъ.

ОДЕССУСЪ

(Стара Варна)

Исторически данни. (9)

Въ това велико сражение на хрихристиянитѣ, поляци и маджари, подпомогнати отъ българитѣ, — сражение между християнството и ислямизма — Владиславъ III, „Варненчикъ", увлеченъ отъ младостьта си, като герой, да бжде въ първитѣ редове на битката за насърдчение войницитѣ, падна убитъ отъ единъ яничаръ, както това ще видимъ по-долу. Тая битка до Варна бѣше последния опитъ за изгонването на турцитѣ отъ Европа, който опитъ се осжществи едвамъ презъ 1912 г. Умѣстно е да се дадатъ *вкратце* сведения за безсмъртната велика личность на Владиславъ III. Родилъ се въ 1424 г. и въ 1439 г. е билъ избранъ за полски кралъ и коронованъ. Въ време на качването му на престола въ Полша е имало борба между двѣтѣ тамъ партии „хуситска" и „строго католическа". Начело на първата билъ панътъ С. Мелшински, а на втората — краковскиятъ тогава епископъ Збигневъ Олесницки. Тия две партии влезли въ компромисъ и предали управлението на Полша на кралевския съветъ и на отдѣлни намѣстници въ всѣка область. Въ 1438 год. Владиславъ III билъ провъзгласенъ за пълнолѣтенъ и потвърдилъ съ клетва всички права на шляхтата (дворянитѣ въ Полша). Между двѣтѣ партии възникнала после междуособна война, която се е свършила въ 1439 г. съ битката при Гротинка, въ която побѣдила, на чело на кралъ Владиславъ, партията на епископа, а Мелшински билъ убитъ. Въ 1439 год., следъ смъртьта на унгарския кралъ Албертъ, унгарцитѣ предложили на Владиславъ унгарската корона. Въ 1440 г. Владиславъ влѣзалъ съ войска въ Унгария, но срещналъ голѣма съпротива отъ Албертовата вдовица Елисавета. Въ това време на папския престолъ е билъ Евгений V (1383—1447), който взелъ страната на Владиславъ и помирилъ Елисавета съ него. Ето защо Владиславъ III носи титлата полско-унгарски кралъ, а унгарцитѣ го наричали Уласло I.

При разложението на Византийската империя, и появата на турцитѣ на Балканския полуостровъ, последнитѣ намѣрели открито поле за действие и за завладяваниэ нови земи, богати и плодородни. Турското владичество скоро се разпространило и заплашвало западната култура. Християнството се стреснало и почнало да се приготовлява за кръстоносни походи. Най-близката християнска държава е била Унгария и Полша, гдето властвувалъ Владиславъ-Уласло, полско-унгарски кралъ. Какво ни говори историята за тия походи. Папа Евгений, който се е считалъ за представитель на християнството, взелъ починъ да отправи силна войска противъ безприпятственото нашествие на Ислямизма. За тая цель той се обърнало къмъ Владиславъ, полско-унгарския кралъ и сполучилъ да го убѣди за да се тури на чело на една *нова* кръстоносна война, като за разноскитѣ на тоя походъ му подарилъ за две години всички папски приходи. Първиятъ походъ на Владиславъ билъ презъ 1443 г., когато е разбилъ турцитѣ при Златица, Нишъ и др., а вториятъ, новиятъ походъ, е билъ презъ 1444 г. Съ новиятъ походъ папа Евгений е искалъ да помогне на византийския императоръ Иоанъ Палеологъ противъ турцитѣ, които застрашавали столицата му Цариградъ; да подчини по тоя начинъ източната църква на западната. Папата сполучилъ да привлече на своя страна азиатскитѣ сатрапи, като Али-Бей и др., които влѣзли въ Ориенталския съюзъ. Папата, съ участието на вещи полководци, е начерталъ планъ на военнитѣ действия: Сатрапитѣ въ Азия щѣли да възстанатъ, като нахлуятъ въ владенията на Султанъ Мурадъ. Вследствие на това нахлувание Султанътъ щѣлъ да оттегли войскитѣ си отъ Европа, гдето щѣли да останатъ малки гарнизони. Флотата, която щѣла да се образува отъ венецианцитѣ, генуезцитѣ и др., щѣла да завладѣе Дарданелскитѣ тѣснини за да попречи на обратното завръщание на султановитѣ войски въ Европа; императорската цариградска флота щѣла да пази Босфора; Владиславъ III начело на кръстоносцитѣ войски щѣлъ да премине Дунава при Оршова на 1 Септемврий 1444 г. и да тръгне за Варна, гдето съюзнитѣ войски щѣли да се качатъ на съюзнишкитѣ кораби за да заминатъ за Цариградъ, да го защищаватъ и да спечели Папата по край другото и унията; византийскиятъ императоръ щѣлъ съ войскитѣ си да действувува за унищожението на останалитѣ слаби турски гарнизони въ Европа. Планътъ билъ скроенъ сполучливо — до като султанътъ се биялъ съ сатрапитѣ въ Азия, съюзнитѣ войски да завладѣятъ Тракия и да изгонятъ турцитѣ отъ Европа.

Султанътъ е ималъ своя шпионска мрежа. Той узналъ, че има приготовления и шушукания между християнитѣ и за да печели време за приготовление, предложилъ на краля Владиславъ примирие за 10 години. Последния се съгласилъ и сключилъ примирието въ Сегенъ (Унгария), като се подписали султанътъ и кралътъ подъ клетва върху евангелието и корана. Султанътъ, опованъ на сключения договоръ, бѣ заминалъ съ войскитѣ си въ Азия за да потуши възстаналитѣ сатрапи, които успѣли вече да завладѣятъ нѣкои градове и крепости въ Азия. Туй възстание скзро било потушено отъ султана. Следъ това той се оттеглилъ отъ престола и провъзгласилъ 14 годишния си синъ Мехмедъ II за султанъ. До това време, до като султановитѣ войски се намирали въ Азия, планътъ на Папа Евгений почналъ да се прилага. Франческо Кондолмиеръ, Флоретински кардиналъ, внукъ на папата, и адмиралъ на папската флота — съобщилъ на Владислава, че заминава съ флотата си за Галиполъ за да попречи връщанието на врага на християнството въ Европа и че турскитѣ гарнизони, останали въ Тракия, сж били слаби, като сжщевременно го канилъ да тръгне и той часъ по-скоро съ войскитѣ си за да ги унищожи окончателно и отърве християнството отъ тоя бичъ. Едновременно и византийския императоръ му писалъ за цельта. Владиславъ, следъ получаването на тия писма, повикалъ короненъ съветъ, на който присжтствувалъ и римския папски представитель Кардиналъ Цезарини, който подпомогнатъ и отъ представителитѣ на Англия, Франция, Венеция, Генуа, Флоренция и др. държалъ една разубедителна речь, че кралъ Владиславъ можалъ и не билъ длъженъ да си пази *клетвата* предъ видъ на това, сжществували по-раншни договори, сключени съ папата и другитѣ всички членове на свещенния съюзъ, и били неза-

читани, и следователно и тоя новъ договоръ съ султана, както първитѣ, можалъ да остане безъ сила. Следъ речьта, взело се окончателно решение да се предприеме походъ срещу турцитѣ и Владиславъ да съгласува действията си съ флотата, която е тръгнала за Галиполъ.

Владиславъ III, начело на съюзнитѣ войски, които не били голѣми по численность, около 30,000 души, конници и пѣхотинци, преминалъ презъ Дунава при Оршова на 20 Септемврий 1444 г., когато е трѣбвало да тръгне на 1 Септемврий, тъй като времето е било много кратко и наемницитѣ почнали да се разотиватъ.

Владиславъ пристигналъ въ Никополъ, следъ двадесеть и шесть деня отъ тръгването си, т. е. пристигналъ на 16 Октомврий. Тукъ пристигнали и 4-тѣхъ хиляди конници на влашкия войвода Владъ Дракулъ, подъ водителството на сина му, като знакъ на вѣрность и съгласие. Така образуваната съюзна войска, 34,000 хилядна армия съ две хиляди голѣми обозови каруци, подъ предводителството на авангарда на прочутия Янко Хунияди и на Владислава, тръгнала за Варна, като пѫтувала все покрай сѣвернитѣ поли на Стара планина.

Владиславъ III е издалъ манифестъ, преведенъ на турски языкъ, съ който се канятъ турцитѣ да предадатъ крѣпоститѣ и да си отидатъ. Нѣколко крѣпости се предали, а други: Шуменската и Петричь-кале, упорствували. Тия две крѣпости били превзети съ последователни настѫпления. Пѫтьтъ за Варна е билъ откритъ, и безприпятственно Владиславъ на 9 ноемврий 1444 г. е пристигналъ въ Варна, отгдето било предвидено, както по-горе казахме, да се качи на корабитѣ на съюзнитѣ венецианци и генуезци, за да стигне часъ по скоро въ Цариградъ за защита на императора. Кръстоносцитѣ, за съжаление, макаръ да взеха оржжието въ името на Иисуса Христа, опустошили сж, както пишатъ историцитѣ, всичкитѣ православни църкви, колкото сж срѣщнали по пѫтя си, само за това, че сж били схизматични. Съ това тѣ сж губили симпатиитѣ на населението. Владиславъ III давалъ е нареждание да не се вършатъ подобни изстѫпления, подобни екцентрични деяния, противни на цельта на експедицията, но никой почти не се покорявалъ, защото религиозниятъ фанатизъмъ, подклажданъ отъ католическия кардиналъ Цезарини, е достигналъ до крайность. При пристигането си въ Варна, Владиславъ III се е разположилъ на лагеръ, на западъ отъ града. Той чуделъ се за закъсняванието на съюзническитѣ венециански и генуезки кораби, и като се е научилъ и за преминаването на Мурада въ Европа, се е силно възмутилъ и се разболѣлъ. Туй закъснявание на Владислава по пѫтя, е дало възможность на Мурада да премине Босфора, съ сжщитѣ венециански и генуезски кораби, подкупени отъ него, които сж били отплули за Варна, при най-тѣсното мѣсто между Румели Хисаръ и Анатолъ Хисаръ, на възвишеностьта на което се издига величествения Робертъ Колежъ. Мурадъ преминалъ Балкана и по пѫтя намѣрилъ диритѣ на Владислава и вечерьта 9 ноемврий пристигналъ до Варна и се разположилъ на лагеръ срещу Владиславовия лагеръ.

Вечерьта още се забелѣзала турската войска отъ огневетѣ на 6 километра далечъ отъ града.

(Следва).

Превземането на гр. Варна отъ запорожскитѣ козаци.

(1605 или 1617[1])

За сега обнародваме на бърза ржка оргиналния текстъ наедно съ буквалния прѣводъ на галицко-руската народна „дума“ (историческа пѣсень), обнародвана още отъ бившия проф. при лъвовския университетъ Я Головацкий въ неговия сборникъ, Народнія пѣсни галицкой и угорской Руси“ I (Москва). Записаната отъ него пѣсень принадлежи къмъ категорията на малорускитѣ народни пѣсни, наречени „думы“, които напомнюватъ Омиръ (разбира се въ частитѣ му), пѣснитѣ за Нибелунгитѣ, за Роланда и сърбския епосъ за Косово поле и почти не отстѫпватъ въ нищо нито по съдържание, нито по художествена форма на горѣупоменатитѣ епични творения. Нашата „дума“ е отъ галицко произхождение и се е запазвала дълго време въ устата на народа, както сж запазени и до сега древнитѣ архитектурни паметници (особено въ Карпатитѣ), каквито се срещатъ въ отдалеченитѣ сѣверни мѣстности на Русия (Олонецка губерния). Нашата дума е сравнително много по-кратка отъ другитѣ известни малоруски исторически думи, но пъкъ се отличава съ художествена форма и наивенъ народенъ хуморъ.

За другъ пѫть си запазваме правото да се повърнемъ къмъ описаното истор. събитие.

Кляла цариця, вельможна панѣ,
Чорное море проклинала:
— „Та бодай, море, не процветало,
Вѣчными часы высыхало,
Ой що мого сынка, единичика,
Единичика у себе взяло!
Та ци-бъ я войську не заплатила
Червоными золотыми,
Та бѣленькмми талярами?
Ци бы я войсько не пріодѣла
Червеною китайкою,
Заслугою козацькою?...“

А въ недѣленьку, пораненьку,
Закликано въ громадоньки,
Да козацкои порадоньки.
Стали рады додавати,
Одколь Варна доставати,
Ой ци съ поля, цили зъ моря,
Цили съ той рѣчки невелички?
Послали посла чакъ подъ Варну...
Поймавъ же посевъ Турчанина,
Старенького ворожбита;
Стали его выпытовати,
„Одколъ Варна мѣста доставати?
Ой цы съ поля, цы изъ моря,
Цы изъ тои рѣчки невелички?“

А въ недѣленьку пораненьку
Бѣгуть, плывуть човенцями,
Поблыскують веселцями.
Вдарили разомъ зъ самопаловъ,
Зъ седмипядый отъ запаловъ,
Якъ повсоткою изъ гарматы.
Стали усѣ Козаки до ней ся добувати,
Стали Турки нарѣкати,
Стали Варны мѣста доставати. —
Стали Турки утѣкати;
А якъ утѣкали,
Тую рѣчку невеличку проклинали:
„Бодай, рѣчка, не процветала,
Вѣчными часы высыхала,
Що насъ, Турковъ, въ себе взяла,
Тай въ неволю всѣхъ задала!...“

Була Варна здавна славна,
Славнѣйшии козаченьки,
Що той Варны мѣста достали,
И въ ней Турковъ всѣхъ забрали.

(Прѣводъ)

Царицата, всемогжща господарка, проклинала черното море: „Да не си, морето, цъвтѣло и въ вѣчни времена да си изсъхвало, за гдето прибрало при себе-си моятъ едничъкъ синъ! Не бихъ-ли азъ платила съ червени златни и бѣли талери военъ данъкъ? Не бихъ-ли азъ облекла войницитѣ съ червена китайка (панделка) — за козацкитѣ услуги?“

Въ недѣля сутриньта сж били повикани на съвещателно събрание козацитѣ. Захванали сж да се съвѣщаватъ отъ коя страна да превзематъ Варна, дали отъ къмъ полето, дали отъ къмъ морето или отъ къмъ тази малка рѣкичка?... Пратили сж делегатъ чакъ до града Варна. Пратеника имъ хваналъ въ плѣнъ единъ старъ турчинъ — предсказвачъ. Захванали сж него (турчина) да разпитватъ: „Отъ къмъ коя страна Варна може да се превземе? Дали отъ къмъ полето, или отъ къмъ морето, или же отъ къмъ тази малка рѣкичка?“ „Нито отъ къмъ полето, нито отъ къмъ морето, но отъ къмъ тази малка рѣкичка“. — Въ недѣля много рано бързатъ и плуватъ козацитѣ съ лодки а веслата имъ се бѣлѣятъ; всички вкупъ сж изгърмѣли отъ „самопалитѣ“ (малки топове) и отъ седемпедитѣ „запали“, а полустотната военна часть изгърмѣла отъ топове. Козацитѣ захванали да шурмуватъ Варна, а турцитѣ започнали да се оплакватъ. Козацитѣ започнали да превзематъ града, а пъкъ турцитѣ захванали да бѣгатъ, а бѣгайки проклинали тази малка рѣкичка: „Ти, рѣкичка, да не си процъвтѣла, и во вѣчни времена да си изсъхнала, задето насъ, турцитѣ, къмъ себе-си прибрала и всинца ни въ пленъ предала!“

Имало е отдавна прочута Варна, обаче по-прочути се оказаха козацитѣ, дѣто сж града Варна превзели и въ нея пленили турцитѣ“.

Я. Романчукъ.

[1] Материалъ за историята на гр. Варна.

„Примѣръ и за варненци“.

Подъ горното заглавие в. „Прѣпорецъ“ бр. 268 отъ 28 м. м., въ отдѣла; „На разни адреси“ е помѣстилъ статия отъ „Варненски гражданинъ“, която, поради своя интересъ, ние я препечатвамн въ в. „Варненски Коренякъ“, за да запознаемъ съ нея читателитѣ на вестника ни.

Ето самата статия: „При голѣмитѣ тържества въ честь на прочутия химикъ *Гертло*, по случай сто годишнината отъ рождението му (1827 — 1927 г.), се е породилъ споръ какъ да се увѣковечи паметьта му. Едни предлагали да му се въздигне великолепенъ бронзовъ паметникъ, а други — да се построи единъ великолепенъ химически институтъ, който да носи неговото име. И практическиятъ умъ на французитѣ възприелъ второто предложение. Това трѣбва да се има предъ видъ сега, когато става дума да се увѣковечи въ Варна паметьта на равноапостола Царя Бориса — Михаила. Отъ вестницитѣ се вижда, че комитетътъ е взелъ решение съ голѣми суми да издигне единъ монументаленъ паметникъ отъ металъ. Какъ ще бжде преставенъ Царь Борисъ — Михаилъ въ тоя паметникъ не знаемъ“.

„Идеята за увѣковечаване паметьта на първия български християнски царь, която ще представлява и епохата на нашата култура и просвѣта, е прекрасна. Обаче тъй, както комитетътъ проектира осжществяването на тая идея, цельта не може да бжде постигната.“

„За гр. Варна, въ който сж положени основитѣ на първата българска държава, има се нужда отъ паметникъ, който да представи културностьта на нашия градъ. А такъвъ паметникъ ще бжде построяването на една великолепна сграда, въ която да се помѣщаватъ културно-просвѣтнитѣ институти; морскиятъ институтъ, който има за цѣль изучаването на нашето крайбрѣжие и Дунава, археологическиятъ музей, морскиятъ музей, салонъ за научни сказки и пр.“

„Да се построи паметникъ на Царь Бориса — Михаила е много мжчно отъ художествена гледна точка. Преди всичко до сега не е известенъ подлинния ликъ на Царя Бориса — Михаила и, въ такъвъ случай, паметникътъ трѣбва да се гради отъ една фантазия на художника. Освенъ това, като какъвъ ще бжде представенъ Царь Борисъ: като военъ ли или като монахъ, какъвто стана следъ като свали царската порфира и другитѣ военни отличия и се оттегли въ монастиря, гдето и умре монахъ?“

„Ако се вземе примѣрътъ на французитѣ, и, вмѣсто проектирания паметникъ, плодъ на художествена фантазия, какъвто мисли комитетътъ да издигне, който паметникъ никога нѣма да отговаря на действителностьта, ние предлагаме да се построи другъ паметникъ, който ще бжде достоенъ за високото културно значение за гр. Варна, и който ще удовлетвори всичкитѣ му културно-просвѣтни нужди и ще бжде изразъ да духовния превратъ отъ епохата на Царь Бориса. Затова правимъ следното предложение; фондътъ за построяване паметникъ на Царь Бориса — Михаила да се присъедини къмъ фонда за построяване музей въ гр. Варна, като си остане сжщия комитатъ за въздигане на памнтника.“

Б. Р. Научаваме се, че съ повдигнатия въпросъ се е занималъ въ едно отъ своитѣ заседания Главното Управително Тѣло на Българския Народенъ Морски Сговоръ и Морскиятъ Наученъ институтъ, които напълно сподѣлѣли възгледа на варненския гражданинъ. Двѣтѣ тѣла сж избрали една тричленна комисия, която да се срещне съ Комитета за издигане на паметника и третиратъ въпроса, следъ което въпросътъ отново ще бжде сложенъ на разглеждане.

Съ тоя въпросъ, който е отъ първостепенно значение въ културно-просвѣтно отношение за нашия градъ, мислимъ, че и другитѣ-културно-просвѣтни институти и организации въ града ни, ще се произнесатъ по него. Идеята на варненския гражданинъ, която се прокарва въ горецитираната статия е отлична и еднодушно трѣбва да бжде подкрепена. Може ли да има по добъръ паметникъ въ честь на равноапостола Царя Бориса — Михаила, съ който да се увѣковѣчи неговото свѣтло име, и епохата на царуването му, освенъ съ построяването на едно монументално здание, което да носи неговото име и олицетворява българската наука, култура и напредъкъ отъ времето когато сме приели християнството дори до днесъ? Отъ такъвъ паметникъ се нуждае не само нашия градъ, но целокупниятъ български народъ.

Дружеството „Варненски Коренякъ“ напълно възприема гледището на варненския гражданинъ и ще ратува за неговото осжществяване.

Архим. Иннокентий.

Копиритѣ книги на Варненската българска община.

(1868 — 1876 год.). (3)

Во главе на Варненската Българска община въ духовно отошение е стоялъ Архимандр. Панаретъ, братъ отъ Хилендарския Монастиръ. Какъ и кога той е дошелъ тукъ, това не се вижда отъ книгитѣ. Отъ първата книга се вижда, че Арх. Панаретъ е билъ нѣщо, като организаторъ въ окржга, защото постоянно е правилъ обиколки по градоветѣ и селата на Варненския окржгъ. Освенъ това, той е разрешавалъ църковно-канонически въпроси, наприм. родства, освещавалъ и църкви.

На 19 стр., въ първата книга срещаме първото копие писмо, отъ 20. IX 1868 г., отъ Обществото отправено до него, безъ обозначение на мѣстонахождението му. Въ писмото се казва, че членоветѣ се надѣватъ да е събралъ записаното жито, ако ли не го е събралъ да побърза съ събирането му, и го изпрати, защото цената му спадала и времето ще се развали, та кираджиитѣ ще искатъ по-скжпо за превозъ.

Обществото решило, че за обща полза по-добре би било, презъ което село минѣлъ, да отбележи колко кила е, да напише нужното писмо и, когато нѣкой отъ селенитѣ дойде въ града, наедно съ писмото да донесатъ и житото, като по такъвъ начинъ Обществото ще се ползува отъ кирията и цената.

По-нататъкъ въ писмото се говори по лотарийния въпросъ, като му се изпращатъ и сто билети, съ молба, да ги разпродаде по селата.

На стр. 27 съ дата 26.IX 1868 год. е помѣстено копие отъ писмото до г-да Чорбаджиитѣ въ с. Суджасъкьой съ следното съдържание: „вашиий Попъ Отецъ Стефанъ дейде и ни се оплака, че на сина му Шиня, който ви билъ до сега учитель не сте му платили хакжтъ, а зачто? не знаемъ! Нъ която и да е причината, ви казваме, чтомъ пріемните писмото ни привикайте го и му заплатете хакжтъ, зачто то отъ Бога е грѣхота и отъ хората срамота. Ако ли тамо не ся погодите и дойдете тука, то-

гава е по-злѣ, та за туй размислете добрѣ и ся погудете тамъ“,

На стр. 28 съ дата 27.IX с. г. е помѣстено копие отъ писмото до Г да Коста Димитровъ и Иванчо Стояновъ въ гр. Провадия, съ следното съдържание: „Господинъ Липчу Станювъ отъ селу Сулуджалж дойде тука и се оплака, че, ниветѣ му заптоли: Коджа Смаилъ, Кючъкъ Смаилъ, Хасанъ Харифъ Гювеси, Арапъ Каржсж, Кючюкъ Ходжа и другитѣ ком. Тва ако е истинна, зачтото става противъ Цар-те закони, за туй ви молимъ да ги привикате и да ги погудите ако е възможно, ана противъ проводете ги тука, но сетнината е злѣ. — За требва тамо да си намѣратъ аржта. — Какво и да е като ги слушате и двете страни да ни пишете сжщата работа, за да знаемъ“.

На стр. 29 съ дата 27.IX с. год. е помѣстено копие отъ писмото до Г-да Желю Тодоровъ и Вълю Цаневъ въ г. Козлуджа, съ следното съдържание: „Съ врѣмя обадихте, че, ви трѣбва единъ добръ учитель, за тва и нія писахме въ Сливенъ до обществото, което ни проводи единъ добръ момъкъ на име Петръ, той е за сега тука и чака отговоръ-тъ ви. Прочее като чтомъ ни пріемните писмото, да дойдете двама души Тука и да го пазаримъ и го заведете, заедно съ вази си на село. — Тоя учитель зачтото е добръ пѣвецъ и ученъ, за тва нѣма да го испусните, за него ще се научите и отъ Архимандрита Панарета варненскій, който повече пристоя таго доведе само и само за ваше село. Ихмалжкъ да не струвате безъ друго да дойдете тука двама души да го заведете“ —

На стр. 30 съ дата 1.X с. г., е помѣстено копие отъ Свидетелство имаще характеръ на юридически документъ, съ следното съдържание: „Ми долоподписанитѣ жители отъ селу Суджасъ-кюю съ настоящето си извѣстяваме, какво: гдѣто имахме до сега помежду си разпра за ниви и друго, баща и синъ, ся погодихме предъ Българското Варненско Общество и отъ сега нататъкъ Синъ ми Г-нъ Яни Парушовъ нѣма право никакъ да бута нивитѣ на баща си Паруша именно тія (изреждатъ се нивитѣ въ мѣстноститѣ гдето се намиратъ и пространството, което заематъ). Или единадесять парчета ниви. Кила Варненски шестнадесятъ. Отъ тѣзи ниви ако би Яни Парушовъ да уре или посѣе нѣкой парче длъженъ е да плати за наказаніе лир, тур. 4 четери и вземе юджретя Парушъ. — Сжщо и Парушъ ако би да вземе нѣкоя нива или да прави главоболіе на Яни и той е длъженъ за глоба да плати 4 четири лири“. Следватъ подписитѣ на бащата и сина.

На стр. 31 съ дата 1.X с. г., е помѣстено копие отъ писмото до чорбаджиитѣ въ Суджасъ кьой, съ което имъ се съобщава за писмото отъ 26 м. м. и, че се надѣватъ да сж успѣли вече да се погодятъ съ учителя си. По-нататъкъ въ писмото имъ се съобщава за спогодбата межеу Паруша и Яни.

На стр. 36 съ дата 3 октомврий с. г. е помѣстено копие отъ писмото до Г-да К. Димитровъ и Ив. Стояновъ въ гр. Провадия, съ което имъ се съобщава, че тия дни тукъ билъ Мутевски, комуто имало да се предложатъ нѣкои работи иака да е билъ каненъ много пжти въ обществената стая, не се явилъ безъ да се знае защо.

Съ настоящето се молятъ горнитѣ господа, щомъ се яви при тѣхъ да му кажатъ безъ друго да дойде, като за стореното съобщатъ веднага.

На стр. 37 съ дата 12.X с. г. е помѣстено копие отъ писмото до свещ. Мирча въ с. Авренъ, съ което му се предписва, веднага следъ получаване на писмото да замине въ с. Голица и изпълни религиознитѣ нужди на християнитѣ, до като имъ се намѣри свещеникъ. Това ще изпълнява колкото пжти бива повиканъ, за да се не развращаватъ селенитѣ.

На сжщата страница следва друго копие отъ писмо до чорбаджиитѣ Михалъ и Велико въ с. Голица, обаче цѣлото е извѣтрѣло и нищо не може да се прочете.

На стр. 38 съ дата 17.X с. г. е помѣстено копие отъ писмото до Бърня и Михаила въ с. Куюджукъ. Писмото привеждаме изцѣло: „Научася: че сте ся уставили отъ да правите училището си, затова Ви казваме: безъ друго да глѣдате по-скоро да го свръшитѣ, гдѣто съ врѣмя да почетятъ да ся учатъ дѣцата Ви и да си не губятъ златното врѣмя. Знайте че, отъ учението сичко добро произлазя; Тва зачтото желае и самъ Нашій Царь и Господарь, който ни позволява, свободно да си правимъ училища и църкви, тамъ гдѣто нѣма; когато въ неговитѣ свѣтли дни ній имаме пълна свобода, зачто да не ся трудемъ и нія да си учимъ дѣцата? Трѣбва наистина. И така поскоро гледайте да ся свърши“.

„За учитель Ви пращаме Г-на Георгя Велювъ, когото като испитахме намѣрихме го способенъ за Вашето селу, когото пріемнетѣ, като го пазаритѣ и благодаритѣ, съ каквото можетѣ“.

Следва.

---

† Никола кр. Мирски.

На 4 декемврий, около 9 часа вечертьта, видниятъ нашъ съгражданинъ, адвокатъ и общественникъ, Никола Кр. Мирски трагично завърши живота си. Въ едно минутно умопомрачение, плодъ на накърнено честолюбие, той се самозастрѣлилъ, като въ остановеното си писмо, казва че е *„жертва на подлецитѣ“*. Неговото нежно и чувствително сърдце, въ единъ моментъ се заробва отъ развалнуванитѣ чувства, изгубва равновесието между тѣхъ, разумътъ дава преднина на първитѣ и туря край на своето земно битие!

Никола Мирски е роденъ на 27. XI. 1883 въ гр. Варна. Срѣдното си образование е завършилъ въ тукашната Гимназия, а висшето въ гр. Женева, по правнитѣ науки. Следъ завършване на последното, е билъ сждебенъ кандидатъ при тукашния Окржженъ Сждъ и последователно е заемалъ длъжности по сждебното вѣдомство: сждия въ гр. Свищовъ и замѣстникъ прокуроръ въ гр. Бургасъ. Следъ напускането държавната служба предалъ се на адвокатската професия, която е упражнявалъ въ Добричъ, Д. Агачъ и въ града ни.

При обявяването на Балканската война презъ 1912 г. постжпилъ въ редоветѣ на войската, като офицеръ. На 16 октомврий с. г. при с. Колиби, бива тежко раненъ. За проявена храбрость презъ тая война е билъ награденъ съ кавалерския орденъ за храбрость.

Презъ втората война е служилъ като прокуроръ при 8-ма Тунджженска девизия въ гр. Нишъ, Пиротъ, Драма и пр.

Следъ войната билъ назначенъ за окржженъ управитель въ града ни. Следъ 1918 г. той е вземалъ активне участие въ нашия общественъ и политически живатъ.

Билъ е общински съветникъ, учищенъ настоятель, членъ на настоятелството на дружеството на запаснитѣ офицери, председатель на мѣстното бюро на демократическата партия, членъ на върховния партиенъ съветъ, председатель на разни спортни и културни организации и секретарь на абвокатския съветъ.

Покойниятъ е сътрудничалъ въ разни вестници и списания. Оставилъ е и много ржкописи съ ценно съдържание, между които и стихотворения съ патриотично съдържание.

Той бѣ човѣкъ съ любвеобилно сърдце. Благъ и кротъкъ, честенъ и безкористенъ. Той се отказа да получава отпуснатата му инвалидна пенсия. Тия му благородни качества варненското гражданство достойно оцени въ деня на неговото погребение. Множеството некролози и венци, нѣколко хилядното гражданство, което придружи тлѣннитѣ му останки до последното жилище, многобройно произнесенитѣ речи надъ гроба, свидетелствуватъ съ какво уважение и обичь се е ползувалъ той.

Богъ да го прости! Миръ на духа му.

„Варненски Коренякъ“ изказва своитѣ сърдечни саболезнования къмъ опечаленитѣ му близки за безвременната смърть на своя съгражданинъ.

А. И. Мановъ

Бележки,*)

останали отъ старъ Варнен. коренякъ.

1728 г. Ноемврий 14.

Да се помни, че дойде въ Варна, за да се бие Перикли Пазарджиклията. Намѣри градскитѣ порти отворени и влезе въ града съ тридесеть и трима войника. Тогава варненци затвориха портитѣ и мнозина отъ тѣхъ избиха по улицитѣ. Всички имаха много грошове у себе си. Едни отъ войницитѣ можаха да се отърватъ; единъ влезе въ *Ичъ-кале*, покачи се на джамията на калето и се спаси. Другъ се покачи на *Сулиха джами*, близо до старата баня, но пакъ го убиха. Следъ всичко това, въоржжиха варненцитѣ, за да пазятъ табиитѣ.

1740 г. февруарий 17.

Да се помни, какъ вѣтърътъ докара въ Варна толкова много ледъ отъ Дунава, щото отъ Калиакра до Емине, всичко бѣ покрито съ ледъ. Отъ Галата сж гледали къмъ морето, което никакъ се не виждало. Отъ скелето сж отивали пеша по леда до корабитѣ. Осемъ дни трая това, после морето се развълнува и строши леда, като изхвърли на брѣга единъ корабъ пъленъ съ жито. Така се стопи леда.

1773 г. Октомврий 29 день, вторникъ, четири часа.

Да се помни че Московецътъ слѣзе въ Варна и почна да воюва.

1808 година.

Да се помни, че въ Варна има 7 черкови, отъ които произлизатъ и седемъ махали, както отбелезваме:

1. Св. Атанасий митрополия — Митрополитъ махлеси.
2. Усп. Пресв. Богородици — папа Даниилъ махлеси.
3. Св. Георги — папа Кириако махлеси.
4. Св. Параскева — Исаръ Георги махлеси.
5. Св. Марина — Исаръ Вениаминъ махлеси.
6. Св. Димитръ — Исаръ Димитъръ махлеси.
7. Пр. Илия — Исаръ Илия махлеси.

1810 г. Май, день Петъкъ.

Дойде въ Варна Московецътъ. Почна войната въ Недѣля и престоя 22 дни; а въ последния день вечерьта избѣга позорно. Много вреди се причиниха на хората (богатитѣ) и на беднитѣ. Изсекоха се дърветата отъ градинитѣ. Нека Богъ ни помогне.

1842 г. Януарий 14.

Да се помни, че въ Варна стана една голѣма фуртуна и всички кораби, 16, се изхвърлиха на суша и се удавиха 34 души.

1843 г. Декемврий 16.

Да се помни какъ въ Варна стана пожаръ и се опожариха 85 магазии.

* * *

Въ турско време улицитѣ на гр. Варна нѣмаха официално определени названия, както сега. Разнитѣ части на града се поименуваха отъ имената на известни тогава въ града лица или отъ други нѣкои знаменити личности на града. Така напр., имаше махали: Варъ-олу, Матео-махалеси, Калчо-махалеси, Митрополитъ махалеси, Баба-Рада махалеси, юкаркж-махале, ашаакж-махале, чингене махалеси, ермени-махалеси и пр. Често пжти пъкъ махалитѣ вземаха названието отъ черковитѣ или свещеницитѣ, които дълго време служили въ нѣкои черкови, както виждаме по-горе.

Отъ изброенитѣ черкови, *Св. Атанасий* сравнително не е стара черкова. Сегашната черкова е възобновена въ 1838 год., което се вижда отъ следния надписъ на гръцки, който се намира на вратата на черковата върху мряморна плоча:

„Стариятъ храмъ на *Св. Атанасий*, който не сж го по-напредъ съборили Марсовитѣ бомби, опожаренъ въ 1836 год. 15 Февруарий, се е възобновилъ въ 1838 год. 29 Августъ“.

Черковата *Панагия — Св. Богородица* е построена въ 1602 год.,[1]) както се вижда отъ единъ мряморенъ камъкъ съ гръцки надписъ, който гласи: *„устрои се тоя храмъ на Пресв. наша Богородица съ помощь и разноски на всички благочестивѝ християни на тоя градъ 1602“*[2])

Черквата *Св. Георги* се предполага да е най-старата. Това се вижда отъ една икона на Св. Георги на гърба на която се чете годината 1025 съ гръцки букви.

Черквата *св. Параскева* тоже е една отъ най-старитѣ, тъй като въ черквата има икона съ дата 1485 или 1785 год. съ гръцки букви, освѣнъ, ако тая икона не е пренесена отъ друго мѣсто.

Черквата *св. Марина* е унищожена презъ войната 1828 год. На сжщото мѣсто на черквата бѣ построено изгорѣлото гръцко девическо училище. На една посребрена икона на св. Марина, която днесъ се намира въ черковата *Панагия*, четемъ на гръцки слѣдното:

„Посребри се тая чудотворна икона на славната и великомжченица св. Марина въ време на Н. Преосвещенство варненския митрополитъ киръ Григорий подъ надзора и грижа на тогавашния епитропъ киръ Атанасъ Сивриоглу и на вторичния ефамерий попъ Димитрий на 1698 год. юлий 7“.

Показаната година 1698 се отнася за посребреването на иконата. Желателно ще бжде да се види дали подъ сребърната обвивка на самата икона нѣма ли друга нѣкоя по стара година.

Сжщо забелѣзваме името на Варненския митрополитъ Григорий, който не се споменува въ списъка на най-старитѣ варненски архиереи на покойния ни учитель Иоанъ Николау.

Черквата *св. Димитрий* се е намирава на издадената часть на града срещу вълнолома; за тая църква нѣмаме данни. Само отъ стари хора знаемъ сжществуванието ѝ и че била съ византийски ритмъ (стилъ).

Черквата *св. Илия* е подновената въ болницата на Параскева Николау. На една полуунищежена икона И. Христосъ, която е въ черковата, личи датата съ гръцки византийски букви 1785 или 1485 год.

Въ сжщата черкова има икона на пророкъ Илия, на която отгоре има надписъ на гръцки: „Пророкъ Илия“ а отдолу на български: „1856 год. юли 29 Никола Илия, Димитръ Николовъ, Христо Коста Николовъ, Василъ Иоановъ, Никола Василевъ.“

---

*) Материали за историята на гр. Варна.

1) Споредъ предания отъ кореняци, мѣстото кждето е построена черковата „Панагия“ е било гжста гора. Материала за постройка билъ засеченъ отъ самата гора. Работата се извършвала нощe, кате надъ главитѣ на гвоздеитѣ налагали кече за да не се чуе при закованието имъ.

2) Вижъ и изв. на Варн. арх. д-ство.

Хроника

Поздравляваме всички корени жители, членове на дружеството ни, съ настжпающате 1928 година и пожелаваме имъ пълно щастие и дългоденствие.

По случай новата 1928 година, настоятелството на Д-во „Варненски Коренякъ“ поднася на Дружественитѣ членове, благопожелание за дългъ и щастливъ животъ.

Имайки предъ видъ бичуващата криза и съществующата мизерия на извѣстни свои членове, настоятел-

ството на Д во „Варненски Коренякъ“ реши да събере волни пожертвувания отъ своитѣ по заможни членове за да помогне на нещастницитѣ. По този случай предупреждаватъ се членоветѣ, че ще бждатъ посетени отъ назначената специална за случая комисия, къмъ която умоляватъ се да бждатъ по щедри.

Адвокатската защита въ духовнитѣ сждилища се допуска вече. Архиерейскиятъ съборъ е допусналъ тая защита, за която ще се предяви особенъ правилникъ, споредъ който само адвокати отъ 30 години нагоре, източно православни, неотстранени отъ духовнитѣ сждилища и пр. Похвално решение е на събора, който поздравляваме, че е схваналъ най-после нуждата отъ присжтствието на адвокатитѣ, като помощници въ духовното правораздавание.

Общински театръ. Изграждането на общинския театръ отдавна е източния въпросъ на стопанската ни община. Ние трябва да изтъкнемъ истината предъ гражданството, а не да хвърляме прахъ въ очитѣ му. Казва се, че въ общинския бюджетъ за 1927/28 и 1928/29 (?) — не е дошло още редътъ за последния — общината предвижда „поне два милиона“ и „отъ тукъ отъ тамъ“ единъ милионъ лева, - всичко *три милиона* за 1928 г. Съ тая сума щѣло да се покрие покрива на театра — единъ милионъ, а за вжтрешнитѣ приспособления — два милиона. Това е демагогия партизанска!... Какви сж тия „вжтрешни приспособления? не се казватъ. Общи фрази. Истината е тая и: „вжтрешнитѣ приспособления“ обематъ всичко: разширение на сцената, ложи, партери и пр. пр., и за които трѣбватъ 10—15000000 лв., ако не и повече. Ако общината предвижда въ ежегодишнитѣ си бюджети по два милиона, безъ да се похарчатъ тия пари за други цѣли, трѣбва петь години време. Тогава само ще можемъ да говоримъ за театръ.

Неправомѣрно. Една практика, непочиваща върху никаква законна основа, се е ввела у общинската управа да поставятъ произволна оценка на единъ имотъ и върху тая оценка, а не върху продажната стойность на имота, управата взема 2% градско право. Тая практика е противна на чл. 88 и 7, ал. II: З. О. Общ. управление има право да докаже действителната покупно - продажна стойность на недвижимия имотъ, ако управл. има сведения, че покупната цена не е действителна“. Законодателътъ е искалъ да ограничи общ. управа да злоупотреби съ това право и сжщевременно да я огради срещу злоупотребленията на продавача и купувача. Пита се: какъ общината ще докаже действителната покупна стойность? Разбира се, тя трѣбва да има достовѣрни сведения, че цената е недействителна, и то факти сериозни. Тия доказателства трѣбва да се проверятъ само предъ надлежния сждъ, и, ако се установи, общ. управа ще има право да събира двойна такса върху укритата стойность. Следователно, общината нѣма право да събира 2% върху поставената отъ нея оценка, а само върху показаната продажна стойность. Нѣма право общината да спре издаването на удостоверението. Тя отговаря за вреди и загуби. Окр. Сждъ е решилъ подобенъ въпросъ: нотариусътъ нѣма право да събира мита повече, както е събрала общината, освенъ върху показаната продажна стойность. Ако нѣкои граждани, по принуждение, сж платили 2% градско право върху поставената отъ общината стойность на имота, а не върху показаната отъ продавача и купувача оценка, иматъ право да заведатъ дѣло противъ нея за да имъ се върне разликата броена въ повече.

Илюстровани картички Аладжа мънастиръ. По случай предстоящитѣ празници и новата година въ канцеларията на Археологическия музей се намиратъ за продаванъ, по 50 ст. парчето видове отъ горнитѣ картички.

На 12 Ноемврий починалъ дружествения членъ Христо Стаматовъ. Настоятелството изказва съболезнованията си къмъ опечаленото му семейство.

Настоятелството на Д-ство „Варненски Коренякъ“ съобщава на всички свои членове, че съгласно решението, взето въ заседанието си отъ 23 XII, определи деньтъ 22 януарий 1928 год. за свикване на Общо Годишно Събрание. Мѣстото и дневния редъ на събранието ще се съобщи допълнително съ отдѣлни покани. Предупреждаватъ се членоветѣ на Дружеството, да изплатятъ непременно всичкитѣ си закъснели вноски до датата на събранието, иначе ще се считатъ като нередовни и не ще се допуснатъ да гласуватъ за изборъ на ново настоятелство.

Сериозно внимание трѣбва общинската управа да обърне къмъ оплакванията на гражданитѣ за неправомѣрнитѣ действия, които се вършатъ отъ нѣкои общински служители въ водопроводното отдѣление. Ние и другъ пжть сме изнесли въ колонитѣ на вестника ни оплаквания противъ сжщитѣ служители, обаче нѣма кой да обърне на тия оплаквания внимание. Твърде естествено. Оплакванията сж повече отъ кореннитѣ жители. Умному мало довлѣетъ!

За хазартнитѣ домове. Борбата противъ тия игрални домове не трѣбва да престане, макаръ и да действуватъ по законенъ начинъ Не е оправдание, че държавата имала немалки прихода, защото, злото, което се принася отъ тия домове не може да се сравни съ материалната облага. Това зло превъзходствува облагата. Нека се помисли само, какви бѣдствия, нещастия докарватъ тия и тогава съ чиста съвестъ да се каже: кое е за предпочитание! Тоя приходъ отъ тия домове нека Държавата да замѣни съ приходъ, който ще се възприеме съ гототность отъ гражданството. Питаме, защо замлъкна тая печатна борба?

По случай настжпващитѣ празници, Дружествата на запаснитѣ офицери, както и на подофицеритѣ, сж поели задължениь да изхранятъ 20 бедни деца. Това е едно похвално дѣло, което трѣбва да се подражава отъ всички други организации въ града ни, които могатъ да разполагатъ съ средства и могатъ да отдѣлятъ часть отъ тѣхъ за благотворителность.

Аиверското пристанище презъ м. Ноемврий 1927 г. е било посетено отъ 933 парахода, съ единъ тонажъ отъ 1,890,653 и 9 платноходa. Споредъ знамената тия параходи били: 370 английски, 154 германски, 88 белгийски, 73 холандски, 42 френски, 13 американски, 8 италиански и пр.

Ето какво значи търговия! Ние въ Варна спимъ, защото сме изоставени, и пренебрегнали сме града въ търговско гледище, и сме обърнали града на курортъ. О, колко желателно би било тия параходи, които посещаватъ пристанищата ни, вмѣсто стока да превозваха лѣтовници курортисти!

„Способната общинска управа“ ще изпълни една точка отъ стопанската си политика.

Обръщаме вниманието на полицията върху появата маскирани лица изъ града, съ цель на грабежъ, за да вземе нужнитѣ мѣрки за унищожението на подобенъ апашлъкъ.

Примеръ трѣбва да се дава отъ общината, която трѣбва да си чисти тротоаритѣ отъ снѣга, и тогава да принуждава гражданитѣ да вършатъ това.

Печатница и Хромолитография
„Просвѣщение“
на П. Зенгиновъ — Варна.
Поржчка № 726.

ПОЗИВЪ

къмъ Господа народнитѣ представители отъ XXI-то обикновенно народно събрание

Господа народни представители,

Живѣемъ въ епоха на голѣми морални и икономически кризиси. Вамъ най-добре сж извѣстни не само обикновеннитѣ, доловими отъ всѣки културенъ човѣкъ, за тѣхъ причини, но и онѣзи първоизточници на злото, въ сжщината на които не всѣки може да проникне, по липса на достатъчно умѣние и способность за преценка на положителното и отрицателното, на полезното и вредното, на доброто и злото — като спжтници и прояви на обществения и държавенъ животъ.

Господа народни избиратели,

Вие сте призовани да ковете сждбата на героичния и измжченъ отъ неправди български народъ въ много тежки дни.

Върху Васъ днесъ тежатъ голѣми задачи, трудни проблеми, отъ правилното разрешение на които зависи, въ всѣка българска кжща да се замръква съ хубавата надежда, че утре ще бжде по-добре и, съ общи усилия на народъ и управление да се дочака деньтъ, въ който ще доживѣемъ да видимъ Вашитѣ усилия увенчани съ добри резултати. Въодушевено отъ желанието да Ви сътрудничи, гражданството е готово да черпи отъ ежедневния животъ данни и Ви ги изнася, за да можете Вие, като членове на парламента, да ги обличате въ положителна законна форма.

Господа народни представители,

Излишно е да се споменува, че въ голѣмъ процентъ домакинства, следствие общата стопанска криза, слабия търговски обмѣнъ и органичението при консумацията, липсва необходимиятъ минимумъ за сносно преживяване.

Вамъ сжщо сж много добре известни, доказанитѣ отъ историята на народитѣ истини, че следъ голѣми и катастрофални народни сътресения, настава епоха на нравственъ упадъкъ, който пречупва здравитѣ разбирания и вѣрвания, за да се създадатъ чуждитѣ за положителното чувство и съзнание концепции. За спирание фаталниятъ стремежъ на долу сж необходими много и упорити усилия. Вашата дейность е насочена главно въ тази посока и, благодарение на Вашитѣ общи усилия и енодушие при разрешаването на общонароднитѣ голѣми задачи, България върви напредъ и на горе. Обще полезната и творческа работа и загубения до преди нѣколко години оптимизъмъ ще възкръсне и обнадежди нашия хубавъ и трудлюбивъ народъ. Резултатитѣ ще бждатъ толкова по-близо до насъ, колкото по-бързо и умѣло се справимъ съ всичко отрицателно и вредно.

Господа народни представители,

Между многото закони, които правятъ честь на нашето законодателство, има единъ законъ, който създава условия за много разочорования, за много нещастия и недоразумения, за претжняване на съвеститѣ и обезличаване на характеритѣ, съ умъртвяване на човѣшкото въ човѣка.

Това е закона за хазартнитѣ игри.

Едва ли ще се намери въпросъ, по който цѣлиятъ народъ да е по-единбдушенъ отъ този за борбата съ това узаконено зло — комара. Това е люлката на порочностьта, майката на всички пороци.

Нѣма нищо по-болезнено, по-срамно и възмутително отъ това, да виждате въ единъ градъ като Варна, която агонизира икономически, по цѣла нощь да се разиграва комаръ въ игралния домъ, който не се спира предъ нищо за да привлича слабохарактернитѣ и ги тласка къмъ всичко, на което порокътъ е способенъ.

Не можемъ да наблюдаваме равнодушно и да търпимъ да се разиграва юдинско хоро надъ нашето нещастие и грижи за утрешния день отъ шепа охолници, които хвърлятъ ежедневно въ пропастьта на отчаянието десятки семейства. Излишно е да говоримъ за впечатлението, което всичко това остава въ душата на хиляди граждани, които при сжществующата криза, едвамъ пласиратъ своя трудъ за да припечелятъ хлѣбътъ си.

Господа народни представители,

Кой ще отстрани това зло?

Всички наши усилия ще останатъ безрезултатни, ако Вие не ни дадете съдействието си, защото само Вие сте властни и компетентни да решите въпроса. Ние Ви молимъ да откжснете отъ изтощеното тѣло на България този страшенъ порокъ и спасите хиляди семейства отъ нещастия, като съ Вашия вотъ смъкнете отъ сцената отровната фигура на комара.

Вѣрно е, че държавата има единъ незначителенъ приходъ отъ такситѣ за откриването на игралнитѣ домове.

Като се съпоставятъ, обаче, незначителнитѣ материални облаги за държавата отъ комара съ покварата, която той разнася, ще стане много ясно, колко неоправдано се търпи този законъ. Въпросътъ е много назрѣлъ и той чака своето разрешение отъ обществото, което цени, знае да цени положителната дейность и заслужено ще съумѣе да Ви се отблагодари.

Прогоненъ отъ всички културни народи, комаръ се ижчи да пустне корени въ България. Изгонете този чуждъ за нашитѣ добри нрави неприятенъ гостъ и Вие ще изпълнете единъ свещенъ дългъ.

Къмъ това хубаво дѣло отъ името на всички културно-просвѣтни, родолюбиви и професионални организации въ гр. Варна Ви призоваваме.

Православно братство Св. Арх, Михаилъ: Митрополитъ Симеонъ.
Варненска Търговско-Индустр. Камара: Председатель К. Геновъ.
Православно братство Св. Николай: Свещ. Петъръ Икономовъ.
Православно братство Св. Арх. Стефанъ: Свещ. Иор. Светославовъ.
Род. учит. комитетъ при мжжката гимназия: Предс. Д-ръ Божковъ.
Род. учит. комитетъ при девич. гимназия: Предс. Д-ръ Недѣлкова.
Дружество „Майка“; Предс. К. Попова.
Дружество „Любовь къмъ Родината“: Предс. Ирина Бръчкова.
Македонско братство „Т. Александровъ“; Предс. Ив. Васковъ.
Македонска ж. секция: Предс. Злата Полк К. Соларова.
Стоковата борса: Предс. Кр. Петковъ.
Търговското Дружество: Предс Пан. Бъкловъ.
Занаятчийския Комитетъ: Предс. Д. Мариновъ.
Дружество на Манифактуриститѣ: Предс. Д. Мариновъ.
Колоездачното дружество: Предс. Ф. Георгиевъ.
Дружество на Комисионеритѣ: Предс. Ив. Даскаловъ.
Дружество на Зап, офицери: Предс. Зап. Ген. Т. Габаревъ.
Дружество на Зап. подофицери: Предс. И. Мариновъ.
Съюзъ Б. Р. Защита: Предс. Зап. Полк. Печигарговъ.
Б. Н. С. Кубратъ: Районенъ Главатарь: Б. Абаджиевъ.
Дружество „Инвалидъ“: Предс. Владковъ.
Добруджанското Дружество: Д. Сакеларовъ.
Д-во „Взаимопомощь“: Предс. М. Попова.